



ОБЩЕСТВЕНО ОБСЪЖДАНЕ НА МЕЖДИНЕН ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧИМИТЕ ПРОБЛЕМИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО НА ВОДИТЕ В ДУНАВСКИ РАЙОН ЗА БАСЕЙНОВО УПРАВЛЕНИЕ

ПРОТОКОЛ

от среща на заинтересованите страни от области Велико Търново и Габрово

за поречие на река Янтра

31.03.2022 г.

(Хибридна среща - проведена онлайн чрез платформата Zoom и присъствено в Конферентна зала „Калоян“ в Хотел Меридиан Болярски, гр. Велико Търново)

Участници: 47. В онлайн срещата участваха 26 представители на заинтересованите страни от следните институции: Община Елена, Община Златарица, Община Полски Тръмбеш, Община Севлиево, Министерство на здравеопазването - Регионална здравна инспекция (РЗИ) Габрово, РЗИ Русе, Министерство на околната среда и водите (МОСВ) – Дирекция „Управление на водите, Регионална инспекция по околна среда и води (РИОСВ) Велико Търново, Басейнова дирекция „Дунавски район“ (БДДР), Селскостопанска академия София - Институтът по рибарство и аквакултури (ИРА) Пловдив, „Предприятие „Язовири и каскади“ - Национална електрическа компания (НЕК) ЕАД, „Напоителни системи“ ЕАД - клон Среден Дунав, „Захарни заводи“ АД, Българско дружество за защита на птиците (БДЗП), HR Wallingford и Международна банка за възстановяване и развитие (МБВР). Участниците в присъствената среща бяха 21, представители на заинтересованите страни от следните институции: Община Лясковец, Областна администрация – Габрово, Дирекция на Природен парк (ДПП) „Българка“, РЗИ Велико Търново, РИОСВ Велико Търново, БДДР и МБВР.

Срещата беше открита от **инж. Петър Димитров, директор на Басейнова дирекция Дунавски район**, който приветства участниците и благодари на всички за проявения интерес и за участието в настоящата среща, лично и чрез онлайн връзка. Инж. Димитров отбеляза, че Междинният преглед на значимите проблеми при управление на водите се извършва в съответствие с разпоредбите на Закона за водите, транспониращ изискванията на Рамковата директива за водите. Той посочи, че прегледът представлява важен междинен етап преди финализирането и публикуването на проекта на



актуализирания План за управление на речния басейн. Инж. Димитров подчерта, че целта на прегледа е свързана с идентифицирането на основните проблеми, чиито решения следва да бъдат посочени в програмата от мерки в ПУРБ, включително причините, които ги пораждат и възможните решения за преодоляването им. Той посочи, че докладът с резултатите от извършения анализ на ДРБУ е публикуван за консултации със заинтересованите страни и широката общественост в средата на месец октомври 2021 г. Инж. Димитров подчерта, че целта на настоящата среща е да бъдат представени и обсъдени установените проблеми в Дунавски район, съгласно публикувания доклад и допълни, че се очакват мнения, бележки и предложения от участниците. Той изрази надежда, че резултатите от срещата ще допринесат за прецизиране и допълване на констатациите и изводите в доклада от Междинния преглед на значимите проблеми при управлението на водите. Инж. Димитров подчерта, че широкото обсъждане от всички заинтересовани страни е важна предпоставка за коректното идентифициране на проблемите при управлението на водите и съществуващите възможности за преодоляването им, чрез програмата от мерки в ПУРБ, поради което подчерта че разчита на активното участие в настоящото обсъждане.

Г-жа Веселка Павлова (МБВР) представи резултатите от Междинния преглед на значимите проблеми при управлението в ДРБУ. В презентацията си г-жа Павлова припомни, че основният законодател инструмент на ЕС при управлението на водите е Рамковата директива за водите 2000/60/ЕС (РДВ), която е транспонирана в националното законодателство – Закона за водите. Тя подчерта, че основният инструмент, за постигането на заложените цели в Рамковата директива, са Плановете за управление на речните басейни, а основният принцип при прилагането ѝ, е активното участие на всички заинтересовани страни.

Г-жа Павлова посочи, че моделът „Движещи сили“ – „Натиск“ – „Състояние“ – „Въздействие“ – „Отговор“ е основният инструмент в интегрираното управление на водите, в съответствие с принципите на РДВ. Този принцип е използван и при разработването на Междинния преглед на значимите проблеми при управлението на водите, защото отразява взаимовръзката между причините и последствията и представя информация за действията, които са предприети или са планирани, за да бъдат постигнати целите. Той се базира на разбирането, че обществото и отделни икономически елементи упражняват определен вид натиск върху околната среда, в частност водите, и променят тяхното качество и количество. Тези промени налагат определени действия, за да бъдат спазени извикванията за постигането на целите „добро състояние“.

Г-жа Павлова представи накратко основните характеристики на ДРБУ, който включва водосборните басейни на реките: Ерма, Нишава, реките на запад от р. Огоста, Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра, Русенски Лом, Добруджански реки и водите на река Дунав. Площта на басейна е 47 235 km², или 42,5% от територията на страната и 5,9% от територията на международния речен басейн на р. Дунав. В обхвата на басейна са



разположени 126 общини (някои от тях – частично) в 18 области и 46,5% от населението на България.

Идентифицираните значими проблеми при управлението на водите в ДРБУ представени от г-жа Павлова включват:

- Замърсяване с органични вещества и биогенни елементи (азот и фосфор):
 - от отпадъчни води от населени места и производствени обекти;
 - от селскостопански практики – земеделие и животновъдство;
 - комбинирано въздействие на замърсяването от биогенни вещества;
- Химично замърсяване на повърхностните води (приоритетни вещества и специфични замърсители);
- Натиск от водоземане и физически модификации;
- Натиск върху количеството и качеството на подземните води;
- Изменение на климата (наводнения и засушаване);
- Недостиг на вода;
- Корабоплаване и транспорт по река Дунав;
- Други проблеми.

Презентацията „Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в ДРБУ“ е приложена към настоящия протокол (Приложение 2).

В края на презентацията си г-жа Павлова подчерта, че партньорството между институциите и обществеността е много важно в процеса както на разработването, така и при изпълнението на ПУРБ. Тя отбеляза, че провежданите обществените консултации и срещите със заинтересованите страни целят да подпомогнат процеса по актуализиране на ПУРБ и мерките заложи в него. Г-жа Павлова припомни, че докладът за Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в ДРБУ е публикуван за консултации с обществеността на сайта на БДДР и МОСВ на 15 октомври 2021 г., като обществените консултации се провеждат в рамките на шест месеца - до 18 април 2022 г.

Дискусията беше открита от г-жа Добринка Караджова (координатор на Обществени консултации при актуализация на ПУРБ, МБВР).

Представител на **РЗИ Велико Търново** представи наблюденията си върху компонента „Качество на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване“. Тя посочи, че на територията на област Велико Търново, се използва един повърхностен водоизточник, който има учредена санитарно-охранителна зона (СОЗ) от 2004 г. и допълни, че се използват 74 подземни водоизточника. Посочено беше, че броят на подземните водоизточници, за които има учредена СОЗ, е изключително малък и че тази процедура се води изключително бавно. Представителят на РЗИ Велико Търново посочи, че в представеното експозе, не е посочена една от мерките, които са на разположение в предложения преглед, а именно – „Разширение на зоните за защита на подземните води“. Зададен бе въпросът, какво се има предвид под тази мярка, какво



предвижда тя и до каква степен тя ще бъде реализирана в посока учредяването на СОЗ около подземните водоизточници, специално за питейно-битови нужди.

Г-жа Веселка Павлова потвърди, че посочената мярка е включена в предложените механизми за справяне с проблемите с качеството на подземните води. Тя посочи, че при моделирането на СОЗ се използват определени модели, които са свързани с определяне на обхвата, от който от повърхността се въздейства върху подземните води и допълни, че при необходимост, допълнително настройване на моделите или тяхното обвързване с допълнително идентифициран натиск, свързан със замърсявания, би следвало да бъде включен в тази мярка.

Г-жа Румелия Петрова (БДДР) попита дали представителят на РЗИ Велико Търново е видял на слайда „разширяване на зоните за защита на подземни води“ или санитарно-охранителните зони.

Представител на **РЗИ Велико Търново** потвърди, че въпросът и е за зоните за защита на подземните води.

Г-жа Румелия Петрова направи уточнение, че като зони за защита на питейните води са определени всички подземни водни тела в Дунавски район и за тези зони за защита съществуват специални мерки за защита в предходния ПУРБ и мерките от актуализирания план се преместват в бъдещия. Тя допълни, че посоченото от г-жа Павлова за СОЗ е приемливо, но законов механизъм за това няма и допълни, че се работи за промяна на наредбата, тъй като тя не е свършена и съществува объркване между зони за защита и СОЗ. Г-жа Петрова посочи, че СОЗ са механизъм за предпазване на водите, като тяхната роля е предпазване на навлизането на замърсители за срок от 25 години, докато за по-старите водоизточници, дори да имат СОЗ, това не е панацея, а по-скоро трябва да се търсят по-обща мерки за защита, най-вече от прекомерна употреба на нитрати и препарати за растителна защита, защото това е основният проблем при РЗИ. Г-жа Петрова поясни, че СОЗ се изгражда само на водоизточници с издадено разрешително и се изгражда по инициатива на този, който стопанисва, и който е титуляр на разрешителното, и той следва да подаде заявлението, а БДДР не може да издаде разрешително, само въз основа на разрешително. Тя допълни, че титулярят следва да подаде заявление и да представи проект. Г-жа Петрова попита представителя на РЗИ, дали всички водоизточници имат действащо разрешително от БДДР, защото това е проблем и много от водоизточниците на ВиК, особено по-малки такива, нямат действащо разрешително и за тях не могат да бъдат учредени СОЗ.

От **РЗИ Велико Търново** отговориха, че имат разрешителни и проблемът не е с разрешителните, а със забавянето на проектите за СОЗ.

Г-жа Петрова посочи, че от БДДР биха били благодарни, ако от РЗИ предоставят конкретни номера на заявленията, защото не изключват забавяне и допълни, че за цялата територия на Басейнова дирекция, служителите работещи в София са двама, в региона от Велико Търново до Добрич – един и във Враца и Плевен – по един служител. Тя



отбеляза, че това са физическите и експертните възможности на БДДР и добави, че служителите на БДДР работят изрядно и не допускат забавяния, но ако съществуват неизрядности в проекта, той се връща за преработка, след което се изпраща на компетентните органи – Министерството на земеделието, Агенция по горите и РЗИ, и отново се получават забележки. Г-жа Петрова посочи, че БДДР няма право да променя проекта, като той се връща при забележки, а ако има забележки от Министерството на земеделието, то проектът се връща на проектанта. Тя допълни, че тези които възлагат на проектантите разработване на проекта трябва да проверяват дали наистина се бави процедурата или проектът е върнат за отстраняване на неизправностите. Г-жа Петрова посочи, че за Велико Търново, учредяването на СОЗ не се бави, докато в София и Русе се получава такова, поради струпване на заявления. Тя отново помоли за проверка и допълнително сигнализиране за проверка от страна на БДДР. Г-жа Петрова добави, че в ПУРБ ще има мерки, свързани със СОЗ и режимите за тях, но проблемът е свързан с това, когато има СОЗ как да се контролира и опази от съседните дейности за разпръскване на препарати за растителна защита. Тя добави, че в Наредба 9 има изисквания за задълженията на ВиК операторите, които трябва да бъдат спазвани от тях.

Г-н Стефан Стайков (ДПП „Българка“) обърна внимание на един от идентифицираните проблеми в доклада за междинен преглед – натискът в горните и средните течения на реките. Той посочи, че този натиск е от голямо значение, като в доклада са засегнати напречните прегради, като бентове и др., които са с конкретно предназначение и цел и изпълняващи някаква функция. Г-н Стайков допълни, че изследванията на ДПП „Българка“ показват, че в тези течения на реките, съществуват много напречни бариери, които не са свързани с конкретен собственик и не са свързани с конкретно предназначение, като поясни че те са изградени в миналото и предположи, че тогава са изпълнявали определена цел, водонапоителна или др., но в момента, поради силно ограничената стопанска дейност в района, те не изпълняват някаква функция. Г-н Стайков посочи, че контролните органи не могат да се намесят, защото няма на кого да издадат предписания за изграждане на преливен праг или осигуряване на необходимата проточност на водното течение. Той допълни, че за ДПП „Българка“ въпросът е свързан с конкретното премахване на тези преградните съоръжения. Г-н Стайков отбеляза, че съществува опасност при набелязване на мерките да се тръгне в доста ограничена посока и проблемът с преградните съоръжения, които нямат собственици и нямат предназначение, да убегне от вниманието на изпълнителите и заяви, че следва на този етап, проблемът да бъде поставен конкретно, за да може впоследствие да се търсят конкретни решения.

Г-жа Веселка Павлова благодари за поставения въпрос и посочи, че този проблем е идентифициран и от други заинтересовани страни. Тя отговори, че към настоящия момент, протича изпълнението на дейности, свързани с идентифициране на хидро-морфологичния натиск на територията на страната и добави, че на следващ етап ще бъдат обсъждани мерки в детайлни подробности, по време на обсъждането на разработения проект на ПУРБ. Тя отново благодари за насочването на вниманието към съоръженията без собственик.



Г-н Пенчо Пандъков (Сдружение „Балканка“) посочи, че Сдружение „Балканка“ е представило подробно становище за Междинния преглед на основните проблеми към водните тела. Той попита, дали в прегледа е включено остро негативно въздействие върху някои от водните тела, разположени под язовирите, които водни тела са подложени на хидропикинг и термопикинг, особено хидропикинг. Г-н Пандъков посочи, че в района на коментирания басейн на р. Янтра, съществуват такива места, особено изразени под язовир „Александър Стамболийски“, като след известен ремонт преди няколко години, проблемът е обострен и хидропикингът по поречието на р. Росица, от стената на яз. „Ал. Стамболийски“ до вливането в р. Янтра, е силно изразен и не позволява достигането и поддържането на добро екологично състояние. Г-н Пандъков отбеляза, че следва, след като проблемът бъде разпознат на настоящия етап, да бъдат предвидени смекчаващи мерки, за да не се достига до резки спадове и повишавания на водното ниво.

Г-жа Веселка Павлова благодари за изказаното предложение, което ще бъде взето под внимание и отново посочи, че дейности, свързани с оценка на хидроморфологичния натиск са в процес на изпълнение, поради което на следващия етап ще бъде представена по-подборна информация.

Г-жа Румелия Петрова (БДДР) направи допълнение, че хидропикингът е понятие означаващо рязко изменение на оттока, което предполага определена периодичност или значително често проявление. Г-жа Петрова потвърди изказаното от г-жа Павлова, че предстои анализ. Тя допълни, че посоченият яз. „Ал. Стамболийски“ е от списъка на комплексните и значими язовири и водоподаването от него се извършва в съответствие с месечен график, който ежесечно се публикува на интернет страницата на МОСВ. Г-жа Петрова попита, дали въпросът е насочен към хидропикинг, който не е обявен в графика, като нерегулярно, неправилно изпускане извън графика, или е неритмично. Тя допълни, че към БДДР могат да се изпратят предложения, които да бъдат отчетени при съставянето на мерките и допълни, че не оспорва изказаното, а помоли за уточнение, какви са визираните въздействия след язовира, след като се работи по график.

Г-н Пенчо Пандъков посочи, че месечният график за водопотреблението и водоподаването има отношение само към количествата, които са в язовира и които могат да бъдат използвани, но той няма отношение към количествата и начина, по който те ще бъдат изпускани след язовира за осигуряване на екологичния отток. Той отбеляза, че в по-развитите държави, отдавна се практикуват мерки за имитация на естествения отток, който е много важен за поддържане на т.нар. хидроморфологично здраве. Г-н Пандъков допълни, че към настоящия момент, в р. Росица и в България, съществуват места, където проблемите са много по-тежки. Той представи пример за р. Росица, в която този проблем се случва често и допълни, че няма график, по който се изпуска язовирът в зависимост от производството на електроенергия. Г-н Пандъков поясни, че когато водното ниво в реката падне рязко, безгръбначни животни и риби, остават отделени от оводнения участък, като някои от тях могат да преживеят няколко дни, но ако отново не се оводни, започват процеси на разграждане и се получава вторично замърсяване, и съответно



съобществото в реката е увредено и не може да се адаптира към нерегулярния и твърде остър хидрологичен режим, който предизвиква язовира, при използване на турбините за производство на електроенергия. Той допълни, че по-голямата част от водата навлиза в един канал и по-малко преминава към речното течение. Г-н Пандъков посочи, че това е въпрос на управление и съществуват мерки, които могат да бъдат приложени за смекчаване на въздействието, включително в определени случаи се изграждат по-малки стоящи водни тела под язовира, които се използват за смекчаване на въздействията. Той допълни, че съществуват различни подходи, но тези въздействия са пагубни за екосистемата и ако в настоящия етап не бъде разпознат този проблем, то до 2027 г. няма да бъдат предвидени мерки за неговото разрешаване. Г-н Пандъков поясни, че използва английския термин, защото няма регламентиран термин в националното законодателство.

Г-жа Румелия Петрова благодари за пояснението и допълни, че проблемът не е изпускането на вода от язовира, а водовземането след него. Г-жа Петрова предположи, че в случая, или не е съобразено количеството, защото всички издадени разрешителни за водовземания следва да имат средно дневни и средно месечни количества, или не се спазват. Тя посочи, че рязкото намаляване на оттока в реката, не е поради неизпускането на вода от язовира, защото язовирът е задължен да изпуска минималното количество. Г-жа Петрова добави, че проблемът следва да се опише добре, за да се обърне внимание на разрешителното и количествата и допълни, че смята, че язовирът не е проблемен, а следва да се провери надолу по течението, защото причините могат да бъдат различни – нерегламентирано водовземане и др. Тя отново благодари за коментара и изпратеното становище, което е разгледано и призова за изпращане на допълнение към становището, в което да бъде посочено предложението за разглеждане в плана наличието на хидропикинг и мерки за неговото недопускане в определени места (и представяне на посочения пример). Тя посочи, че този елемент ще бъде взет предвид при анализа на хидроморфологичното въздействие и конструирането на мерки, за да не се реализира въздействието.

Г-жа Веселка Павлова допълни, че в настоящия момент, в рамките на дейността по оценка на хидроморфологичното въздействие, се разработва методология за определяне на екологичния отток.

Г-н Пенчо Пандъков отбеляза, че той не посочва, кой е виновен, по отношение за хидропикинга, а насочва вниманието към разглеждането на този проблем, за да може впоследствие да бъдат взети мерки за него. Той допълни, че методиката за определяне на екологичния отток е трябвало да влезе в сила преди 11-12 години. Г-н Пандъков добави, че издадените разрешителни от БДДР не спазват настоящите регламенти на параграф 125 от Закона за водите и разглеждат само 10% от средно-многогодишното водно количество, като не вземат под внимание „но не по-малко от минималното средно месечно“ и разрешителните се издават, без да се спазва регламентираното условие, налично в настоящия закон. Той допълни, че в работата си, Сдружение „Балканка“ се е сблъсквало с разрешителни, които са 7-8% от средното многогодишно количество. Г-н



Пандъков отново призови тези проблеми да бъдат взети под внимание и да се разгледат като проблем по време на посочения анализ.

Г-н Румен Стойков (ръководител Отдел „Водни ресурси и опазване на околната среда“, предприятие „Язовири и каскади“, НЕК АД) посочи, че представителят на БДДР е разяснил въпросите и допълни, че яз. „Ал. Стамболийски“ е един от най-проверяваните язовири в БДДР и в това отношение, те изпълняват коректно работата си. Г-н Стойков поясни, че от язовира се изпускат постоянно точно 10% от средно многогодишния отток и допълни, че дори когато се провежда ремонт на ВЕЦ, се отваря основен изпускател, който позволява дозирано изпускане, защото не всички изпускатели го позволяват, и предприятие „Язовири и каскади“ осигурява необходимия отток след язовирната стена. Г-н Стойков отбеляза, че регулирането на хидропикинга ще бъде трудно, защото повечето от водоелектрическите централи, особено големите, не работят в постоянен режим, и обикновено се включват когато трябва да покриват върхове в електродиаграмата, като при тяхното включване нивото в поречията се променя драстично. Той допълни, че каквото и решение да се търси в тази посока, то трябва да се подбере много внимателно, за да не развали, нещо което все още функционира добре.

Г-н Стойков зададе въпрос към БДДР и МОСВ, как ще се утвърди методиката, която се разработва в момента - заедно с ПУРБ или впоследствие ще бъдат проведени допълнителни обсъждания. Той подчерта, че тази методика е изключително важна и може да засегне много обществени и икономически интереси, включително в сферата на електропроизводството.

Г-жа Румелия Петрова благодари за въпроса и посочи, че хидропикингът е типичен за големите електроцентрали и ще бъдат взети предвид всички последици. Тя поясни, че методиката за екологичния отток не може да бъде утвърдена с ПУРБ, защото не е част от него и защото той се приема от Министерски съвет и действа 6 години. Г-жа Петрова допълни, че методиката се цитира в Закона за водите, и че до приемането на методиката се прилагат условията, цитирани от г-н Пандъков. Тя посочи, че методиката се утвърждава от министъра на околната среда и водите. Г-жа Петрова заяви, че до сега, при приемане на методики, е било практика, преди утвърждаването им от министъра, те да се консултират с членовете на Висшия консултативен съвет по водите. Г-жа Петрова посочи, че в становищата си, заинтересованите страни могат да поискат консултиране на методиката за екологичния отток със заинтересованите страни, но това не е задължително законово изискване.

Г-н Румен Стойков благодари и посочи, че при всички положения, предприятие „Язовири и каскади“ ще представи своите становища за ПУРБ и ПУРН.

Инж. Петър Димитров посочи, че въпросът за термопикинга, поставен от г-н Пандъков, е резонен и допълни, че разликата между температурата на водата в горните и долните слоеве на язовира е огромна за водните организми. Той добави, че при разглеждането на хидропикинга е много резонно да се разглежда и термопикинга, който



е по-сериозен проблем за водните организми от хидропикинга. Инж. Димитров посочи, че много малко от големите язовири на НЕК имат водовземни кули, които да регулират този проблем и отбеляза, че това е важен въпрос за решаване пред българските хидротехнически съоръжения. Той подчерта, че поставените въпроси от г-н Пандъков трябва да бъдат разгледани съвместно.

Г-жа Веселка Павлова благодари на инж. Димитров и потвърди, че изказването на за г-н Пандъков е отбелязано и ще бъде взето предвид.

Г-н Пенчо Пандъков маркира проблем, във връзка с европейската стратегия за биоразнообразие и предвидените в рамките на Европейския съюз 25 000 km реки, които да бъдат свободни за миграцията на рибите. Той зададе въпрос дали в хидроморфологичното проучване, което следва да даде отговори на въпросите и да обособи проблемите с хидроморфологията на реките, се изготвя приоритизация на басейново ниво за най-значимите за премахване бариери, които би трябвало да осигурят свободно течение на реките. Г-н Пандъков предложи, ако не се предвижда такава приоритизация, то тя да бъде направена, защото тя би трябвало да бъде използвана като инструмент и при последващо разработване на мерките и за финансиране на такива проекти, както и да бъде аргумент на всички онези организации, биха могли да работят по този въпрос. Г-н Пандъков предложи, приоритизирането да бъде направено при разработването на ПУРБ и да бъде интегрирано в тях.

Г-жа Веселка Павлова благодари на г-н Пандъков за предложението и посочи, че то ще бъде взето под внимание. Тя допълни, че въпросът с финансирането е много сериозен за програмите от мерки, но той ще бъде обсъждан на следващ етап. Г-жа Павлова отбеляза, че въпросът за неизяснената собственост на бентовете и преградните съоръжения, поставен от г-н Стефан Стайков от ДПП „Българка“, също е важен и той ще бъде отчетен.

Г-н Румен Стойков отбеляза, че изказаният коментар за термопикинга на директора на БДДР, инж. Димитров, е точен. Той допълни, че за язовирите, които са се използвали за напояване в миналото, водоземанията са проектирани от по-висок хоризонт, с оглед на получаване на вода за напояване с по-висока температура. Г-н Стойков заяви, че трябва да се обърне сериозно внимание на хидробиологичния мониторинг, който той е повдигнал и на предишна среща, и той да има такъв обхват, че да може да позволи сериозно обсъждане на темите поставени от г-н Пандъков. Той допълни, че не може да се твърди, че определена дейност, по подразбиране, нанася отрицателна вреда и заради това обществото да се лишава от икономически ползи. Г-н Стойков подчерта, че въпросът е важен и поясни, че екосистемите имат свойство на адаптивност и допълни, че в много от случаите може да се окаже, че те са се адаптирали по някакъв начин, независимо че там са изградени хидроморфологични прегради. Той отново посочи, че хидробиологичния мониторинг следва да бъде по-широко засегнат, включително състоянието на крайречната дендрофлора (дървесната растителност).



Г-жа Ирина Матеева (отговорник по европейските политики на Българско дружество за защита на птиците) направи коментар по изказаното от г-н Стойков. Тя посочи, че предположенията за „неоказване на въздействие“ и „адаптивността на екосистемите“, принципно и теоретично са верни, но допълни, че адаптивността на екосистемата не е безкрайна и съществува т.нар. „праг на поносимост“, който обуславя, че при неговото прескачане екосистемата вече не може да се самоподдържа и адаптира. Г-жа Матеева посочи, че превантивните мерки, условията и изискванията, е важно да бъдат включени в плановете, за да могат да осигурят икономически полезните дейности и да се осъществяват в рамките и по начин, по който не се компрометира адаптивността и стабилността на екосистемите. Тя отбеляза, че при неспазването им, се достига до недобро екологично състояние и множество последствия.

Г-н Румен Стойков посочи, че в „НЕК“ ЕАД са напълно съгласни с изказаното от г-жа Матеева и допълни, че целта е да не се залига в нито една от двете крайности. Той подчерта, че от НЕК са винаги стриктни, по отношение на спазване на изискванията, свързани с оводняване, изграждане на рибни проходи, там където това може да бъде направено. Г-н Стойков предложи да се установи точното състояние на екосистемите, което може да стане чрез хидробиологичен и/или само биотичен мониторинг.

Г-н Пенчо Пандъков отговори на г-н Стойков, по отношение на хидропикинга и термопикинга. Той посочи, че опитът на европейско и световно ниво, включително и някои добри примери от България, има повече от 50-годишна история и проблемът трябва да бъде разпознат като значим, за да може да се предвидят и приложат мерки за него. Той отново подчерта, че не посочва виновни, като посочи, че към момента, тежък хидропикинг, който уврежда екосистемата, се случва на места, където се спазват всички закони и са извършвани проверки, при които всичко е регламентирано, защото законите не предвиждат мерки за регулация на този проблем. Той се обърна към г-н Стойков по отношение на хидробиологичния мониторинг, и посочи, че за хидробиологичните изменения, мониторингът, прилаган в България, е твърде лошо калибриран, на практика е некалибриран, и не следва да се разчита на него.

Г-н Пандъков отбеляза и друг проблем – рибните проходи. Той посочи, че всеки собственик на преграждащо реката съоръжение е задължен да осигури миграцията на водните организми. Г-н Пандъков отбеляза, че в сега действащите ПУРБ, са предвидени мерки за рибните проходи, като в дунавския водосбор се правят предписания и са предвидени да се изграждат само в близки до природата, и само в регламентиранни случаи да се позволяват такива с вертикални прорези. Г-н Пандъков посочи пример, при който след проверка на БДДР и съставяне на предписание за изграждане на рибен проход, собственикът започва изграждането на рибния проход и иска да съгласува проекта си с БДДР, но от БДДР е посочено да бъдат следвани изискванията, посочени в два технически документа. Г-н Пандъков допълни, че съответният проект за рибен проход не следва изискванията в нито един от тези технически документа, а същевременно БДДР съгласува проекта. Г-н Пандъков посочи, че и това също трябва да се разглежда като проблем – дали в посока на липса на капацитет или др. причина.



Г-жа Румелия Петрова посочи, че проектите се съгласуват от Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА), защото БДДР няма капацитет за оценка на видовете риби.

Г-н Пандъков посочи, че предписанието за осигуряване на миграцията на рибите и другите водните организми се изготвя от БДДР, след което проектът на рибен проход се изпраща за съгласувателно становище от БДДР и тя си дава мнението, докато ИАРА съгласува типа на рибния проход, т.е. какви са обитаващите риби.

Г-жа Петрова посочи, че се дискутират два различни случая, като направи уточнение, че проектът за рибен проход достига до БДДР на етапа на издаване на разрешително, когато той идва със съгласувателно становище на ИАРА. Тя допълни, че преди този етап, при подаване на заявление за инвестиционно намерение, БДДР посочва каква е мярката и какво трябва да бъде съобразено. Г-жа Петрова добави, че след посочването от страна на БДДР, се извършва проектирането, съгласуването с ИАРА и заинтересованата страна се връщат в БДДР и подава заявление за разрешително и БДДР няма основание да откаже. Г-жа Петрова поясни, че при одобрение от РИОСВ, проектите и проектната документация се представят на етап разрешително, съгласувана с ИАРА и БДДР не може да направи нищо.

Г-н Пандъков изказа съгласие с посочения ред, но посочи, че БДДР прави предписание, в което се посочва какво трябва да бъде спазено и съответно, когато проектът бъде върнат и предписанието не е спазено, БДДР много често не реагира.

Г-жа Петрова отговори, че БДДР не може да реагира, след като компетентният орган, ИАРА, се е произнесъл, защото БДДР няма законово основание и компетентност да се произнесе за изпълнението на рибния проход. Г-жа Петрова отбеляза, че не отрича, че няма такива случаи и че изказаното не е основателно, но фактът е, че БДДР няма компетентност по отношение на вида на рибния проход и съгласуването на проектното решение по отношение на вида на рибния проход.

Г-жа Ирина Матеева (мнение изразено в чата) - заяви, че е съгласна, че трябва да има редовен мониторинг, който да включва и биологичното разнообразие.

Г-жа Веселка Павлова направи кратко обобщение на дискусиата. Тя благодари на всички за отправените предложения и изказаните становища, които ще бъдат разгледани и взети под внимание при разработването на проектите на ПУРБ – по отношение на качеството на подземните води и хидроморфологичния натиск, свързан с миграционните бариери, с хидропинга и термопинга, както и по отношение на хидробиологичния мониторинг. Г-жа Павлова допълни, че се надява участниците да попълнят своите анкети или да дадат писмени становища, за да може да се вземат предвид.

Инж. Петър Димитров направи допълнение към неустановената собственост на праговете и заяви, че това категорично не е проблем, тъй като Законът за държавната собственост, в случай на неустановена или спорна такава, е категоричен, че областният



управител поддържа, експлоатира и стопанисва това съоръжение, до изясняване на собствеността му. Той подчерта, че в посочения случай не би било проблем да се премине към подобни мерки и това е начин в настоящия етап те да бъдат предложени в програмата от мерки.

Инж. Димитров покани участниците да предоставят своите предложения, забележки и налична информация на имейла на БДДР, или по традиционния начин – чрез пощата, за да може БДДР да ги обобщи и вземе предвид. Срещата беше закрыта.

Приложения:

1. Дневен ред
2. Презентация – Обществено обсъждане на Междинен преглед на значимите проблеми при управлението на водите в ДРБУ